

sähkölaitoksen määrärahoja Johtoverkosto ja jakelulaitteet enintään 650,000 mk ja Talojohdotyöt enintään 200,000 mk.

Uivan sähkövoimalaitoksen hankinta. Koska uivaa sähkövoimalaitosta varten vastoin alkuperäisiä tarkoituksia oli osoittautunut välttämättömäksi hankkia kokonaan uusi koneisto eräiden vanhain moottorien sijasta ja rautainen proomu puisen asemesta kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ yleisten töiden lautakunnan tätä varten siirtämään tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvästä määrärahasta Proomu veden y.m. kuljetukseen 81,000 mk saman luvun määrärahaan Uiva sähkövoimalaitos sekä sitä paitsi ylittämään viimeksi mainittua määrärahaa 50,000 mk.

Sähkämittarien osto. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ merkitä v:n 1939 talousarvioon 1,800,000 mk:n määrärahan sähkämittarien ostoa varten oikeuttaen teknillisten laitosten hallituksen jo kertomusvuonna käyttämään siitä 600,000 mk.

Eräiden sähköjohtotöiden suorittaminen kertomusvuonna. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ sisällyttää v:n 1939 talousarvion tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Sähkölaitos sisältyvään määrärahaan Johtoverkosto ja jakelulaitteet m.m. seuraavat määrarahat, jotka teknillisten laitosten hallitus oikeutettiin osittain käyttämään jo kertomusvuonna: 35 kV:n kaapelia varten Vallilan- ja Kumpulantien väliseen Mäkelänkadun osaan 780,000 mk, 5 kV:n kaapelia varten It. Kaivopuistoon 540,000 mk ja Ludviginkatuun 480,000 mk, jakojohtokaapelia varten Kampin- ja Arkadiankadun väliseen Fredrikinkadun osaan 270,000 mk, Puutarha- ja Hallituskadun väliseen Unioninkadun osaan 156,000 mk, Vilhonvuorenkatuun ja Sörnäisten rantatiehen 250,000 mk, Puistokatuun 220,000 mk, Reijolan- ja Lääkärinkadun väliseen Urheilukadun osaan 170,000 mk ja Kallion asemalta Agricolankatua pitkin Neljännelle linjalle 315,000 mk sekä muuntoasemaa varten Fredrikinkadulla olevalle Autopalatsi oy:n vuokra-alueelle 45,000 mk, Vilhonvuorenkadulla olevaan Silfverberg & Wecksell nimisen toiminimen tehdasrakennukseen 75,000 mk, Ludviginkadulla olevaan Helsingin sanomain toimitaloon 240,000 mk, Bulevardin 7:ään 200,000 mk, Turuntien 68:aan 120,000 mk ja Runeberginkadun ja Pohj. Hesperiankadun kulmaukseen 70,000 mk.

15. Teurastamoa ja keskuskeittolaa koskevat asiat

Teurastamo

Teurastamossa työskentelevien teurastajien kesäloma. Kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ teurastamolautakunnan suorittamaan teurastamossa työskenteleville teurastajille kesälomapalkkaa kaupungin työntekijäin kesälomamääräysten mukaisesti muuten, paitsi että laskuperusteena käytetään 1,500 mk:n kuukausiansiota, ottaen huomioon kertomusvuonna toimeenpantu palkankorotus, sekä myönsi yleisistä käyttövaroistaan 11,000 mk lautakunnan käytettäväksi mainittuna vuonna.

Palkasta vähennettävä elinkorko. Teurastamon portinvartija J. S. Palmqvist, joka häntä v. 1929 silloisessa virassaan vanhassa lihantarkastamossa kohdanneen tapaturman jälkeen oli nostanut 428: 62 mk:n vuotuista elin-

¹⁾ Kvsto 27 p. huhtik. 40 §. — ²⁾ S:n 26 p. lokak. 22 §. — ³⁾ S:n 9 p. marrask. 25 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. helmik. 20 §.

korkoa, oli ilmeisestä tietämättömyydestä sen jälkeen yhä edelleen nostanut koko palkkansa lyhentämättömänä. Kun valtuusto aikaisemmin oli päättänyt ¹⁾, että kaupungin kustantama elinkorko oli vähennettävä asianomaisen työntekijän palkasta, teurastamolautakunta tämän mukaisesti myöskin päätti, että portinvartija Palmqvistin kuukausipalkasta v:n 1937 joulukuun 1 p:stä lukien oli vähennettävä hänen elinkorkoansa vastaava määrä toistaiseksi kunnes ehkä toisin määrättiin. Valtuusto päätti ²⁾, ettei häneltä ollut perittävä takaisin hänen ennen mainittua päivää nostaamaansa elinkorkoa vastaavaa osaa hänen palkastaan. Samalla valtuusto päätti kehoittaa kaupunginhallitusta harkitsemaan, eikä edellä mainittua elinkoron vähentämistä palkasta koskevaa päätöstä olisi muutettava niin, ettei kaupungin kustantamaa elinkorkoa lainkaan vähennettäisi asianomaisen palkasta.

Taksat. Kun teurastamon johtaja, joka siihen asti henkilökohtaisella vastuullaan pyydettyä oli antanut kaupungin teurastamolla teurastettujen eläinten suolien alkuperätodistuksia 100 mk:n palkkiosta todistukselta, voi antaa näitä todistuksia vain teurastamon johtajan ominaisuudessaan, oltiin sitä mieltä, että näiden maksujen pitäisi tulla teurastamon hyväksi, jolloin niiden antaminen olisi sisällytettävä johtajan virkatehtäviin ja ne annettaisiin virkavastuulla. Teurastamolautakunnan tällä pohjalla laatiman ehdotuksen taksaksi maksujen kantamiseksi Helsingin kaupungin teurastamolla teurastettujen eläinten suolien alkuperätodistuksista valtuusto vahvisti ³⁾, ollen se tuleva voimaan heti kun valtuuston päätös oli saavuttanut lainvoiman.

Valtuusto päätti ⁴⁾ muuttaa voimassa olevaa taksaa ⁵⁾ maksujen laske-
miseksi teurastamon suolipesimön y.m. käyttämisestä siten, että siellä kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien kannettaisiin raavaanelimien pesusta 4 mk, hevosen, poron ja sian 2 mk sekä vasikan, lampaan, vuohen ja porsaan 1 mk.

Valtuuston palautettua ⁶⁾ kaupunginhallitukselle teurastamolautakunnan esityksen n.s. määrälennusta koskevan lisäyksen tekemisestä teurastamon lihantukku-myyntihallin halli-, myynti- y.m. maksujen laskemista tarkoitettavaan taksaan, asia lähetettiin takaisin teurastamolautakunnalle, joka asetti erityisen komitean sitä valmistelemaan. Komitean sittemmin kyseiseen taksaan ehdottaman lisäyksen ⁷⁾ valtuusto vahvisti ⁸⁾ sekä päätti, että tämän lisäyksen määräyksiä sai soveltaa jo kertomusvuoden alusta lukien.

Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliitto y.m. valittivat Uudenmaan läänin maaherralle viimeksi mainitusta valtuuston päätöksestä esittäen tyytymättömyytensä m.m. sen johdosta, että koska myönnetyt alennukset olivat progressiivisia, tulisivat vain jotkut suurkäyttäjät niistä osallisiksi, ja että alennus kohdistui epäsuorasti sellaisiinkin maksuihin teurastamon käytöstä, jotka olivat maaherran vahvistamat ja vahvistettavat. Kun valittajain näin ollen tekemä väite, että päätös loukkasi heidän yksityistä oikeuttaan ja ylitti valtuuston toimivallan kuitenkin ei voinut pitää paikkaansa, koska oli kysymys sellaisen kaupungin omistaman laitoksen käyttömaksuista, jonka kaupunki voi luovuttaa yleisön käytettäväksi

¹⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 75. — ²⁾ Kvsto 12 p. tammik. 17 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 25 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 74. — ⁴⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 26 §. — ⁵⁾ Vrt. v:n 1933 kert. s. 82. — ⁶⁾ Vrt. v:n 1937 kert. s. 86. — ⁷⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 9. — ⁸⁾ Kvsto 18 p. toukok. 23 §.

itse määrämillään ehdoilla, eikä muutenkaan todellisuudessa edes voitu väittää valittajain joutuvan kärsimään vääryyttä, valtuusto, yhtyen teurastamolautakunnan asiassa esittämiin perusteluihin, päätti¹⁾ selityksessään esittää, että, koska valituksenalainen päätös siis ei koskenut valittajain yksityistä oikeutta, ja koskei päätöksen voitu katsoa syntyneen laista tai asetuksista poikkeavassa järjestyksessä tai ylittävän valtuuston toimivaltaa, valitus hylättäisiin. Maaherra hylkäsi lokakuun 13 p:nä valituksen²⁾.

Määrärahan ylittäminen. Valtuusto myöntyi³⁾ ylittämään teurastamon v:n 1937 määrärahoja Lämpö 66,053: 35 mk, Vedenkulutus 45,895: 10 mk, Rehut ja kuivikkeet 11,898 mk ja Tarveaineet 23,044: 85 mk, kutakin enintään mainitun verran.

Teurastamo ja sen toimintaa koskevan esittelyvihkosen painattamiseksi päätettiin⁴⁾ sallia ylittää teurastamon tarverahoja 10,000 mk.

Lihankuljetuksessa tarvittavien uusien n.s. juoksukissain hankkimiseksi teurastamoon valtuusto päätti⁵⁾ sallia ylittää teurastamon määrärahaa Koneiden ja työkalujen hankinta enintään 41,250 mk ja lihantarkastamoon johtavien katossa riippuvien lihankuljetusratain lisäämiseksi valtuusto myönsi⁵⁾ yleisistä käyttövaroistaan 75,000 mk.

Teurastamo nimistä kiinteistöjen pääloukkaan sisältyvää erinäisten hallintokuntain rakennusten korjausmäärärahaa päätettiin⁶⁾ suostua ylittämään 15,000 mk.

Jäähdytyslaitos. Teurastamon jäähdytyslaitoksessa ilmenneitä puutteellisuuksia ja vikoja tutkimaan asetettu komitea oli laatinut useita vaihtoehtoisia muutosehdotuksia jäähdytyslaitoksen konetehon lisäämistavasta, mistä kaikki jäähdytyslaitoksessa suoritettavat uudistus- ja korjaustyöt olivat riippuvaiset, sekä tehnyt entisten jäähdytyskoneiden hankkijan, Brown, Boveri & C:ie nimisen sveitsiläisen toiminimen, kanssa niistä edullisimmaksi katsomansa mukaisen alustavan sopimuksen.

Kaupunginhallitus oikeutettiin⁷⁾, antamaan komitealle valtuudet tehdä mainitun toiminimen kanssa tämän mukaisen lopullisen sopimuksen jäähdytyslaitoksen koneiston lisäämisestä esittäen samalla toivomuksen, että lopullista sopimusta tehtäessä pyrittäisiin pidentämään kokeiluaikaa yhdellä vuodella.

Komitean saatua valmiiksi selvityksen siitä, mitä töitä kaupungin oli suoritettava ja millaisin kustannuksin, valtuusto päätti⁸⁾ merkitä v:n 1939 talousarvioon 428,000 mk:n määrärahan teurastamon jäähdytyslaitoksen konetehon lisäämisestä aiheutuviin kustannuksiin oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään sen jo kertomusvuonna.

Komitean ehdotettua teurastamon jäähdytysvesikysymyksen järjestämistä ottamalla pohjavettä teurastamon alueelta valtuusto päätti⁹⁾ merkitä v:n 1939 talousarvioon 370,500 mk:n määrärahan teurastamon jäähdytyslaitoksen jäähdytysvesilaitteiden täydentämiseksi oikeuttaen kaupunginhallituksen käyttämään tätä määrärahaa jo kertomusvuonna.

Keskuskeittola

Sen jälkeen kun keskuskeittolan johtokunnan puheenjohtajan ja keskuskeittolan toimitusjohtajan toimet oli erotettu toisistaan kaupunginval-

1) Kvsto 24 p. elok. 7 §. — 2) S:n 7 p. jouluk. 3 §. — 3) S:n 26 p. tammik. 32 §. — 4) S:n 5 p. lokak. 34 §. — 5) S:n 8 p. kesäk. 18 §. — 6) S:n 7 p. jouluk. 29 §. — 7) S:n 12 p. tammik. 10 §. — 8) S:n 22 p. kesäk. 36 §. — 9) S:n 22 p. kesäk. 37 §.

tuusto keskuskeittolan johtokunnan puheenjohtajan palkkion määräämiseksi lisäsi¹⁾ hallitusten y.m. toimielinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkiosäännössä olevaan puheenjohtajain 3,000 mk:n vuosipalkkioryhmään uuden 13) kohdan Keskuskeittolan johtokunta.

Ottaen huomioon, että keskuskeittolan toiminta oli katsottava väliaikaiseksi, ollen sitä kuitenkin pidettävä tarpeen vaatimana, valtuusto päätti²⁾, että sitä oli edelleen jatkettava, kuitenkin siten, että maksullista ruoan tarjoilua ruokasaleissa ei laajenneta, ja että tämä toiminta, sen jälkeen kun keskuskeittola on muuttanut Helsinginkadun tontille n:o 24 rakennettavaan työtupien ja keskuskeittolan yhteiseen taloon³⁾, pääasiallisesti lopetetaan ja ainoastaan poikkeustapauksissa sallitaan kaupunginhallituksen luvalla. Uudisrakennuksen luonnospiirustukset hyväksyttiin³⁾

Valtuusto päätti⁴⁾ sallia ylittää keskuskeittolan määrärahaa Kaluston hankinta 5,000 mk, Kaluston kunnossapito 5,000 mk, Ruokinta 900,000 mk ja Hietaranta 14,000 mk.

16. Muut asiat

Sotaväen ravinto- sekä rehu- ja kuivikeannosten hinnoitus. Viitaten sotalaitokselle rauhanaikana annettavista luontoissuorituksista huhtikuun 16 p:nä 1920 annetun lain 7 ja 16 §:ään Uudenmaan läänin maaherra oli kehoittanut kaupunginvaltuustoa ilmoittamaan määrättyjen elintarvikkeiden ja rehujen vähittäiskauppahinnat paikkakunnalla. Majoituslautakunnalta saamiensa tietojen mukaisesti valtuusto tällöin ilmoitti⁵⁾ ruisleivän hinnaksi 5 mk, tuoreen naudanlihan 9 mk, tuoreen sianlihan 14 mk, suolatus silakan 6 mk, voin 32 mk, herneiden 4: 50 mk, kauraryynien 4: 50 mk, perunoiden 75 p ja palasokerin 8: 75 mk kilolta, kuorimattoman maidon hinnaksi 1: 90 mk litralta sekä kaurojen hinnaksi 1: 50 mk, heinien 65 p, kauranolkien 30 p ja rukiinolkien 40 p kilolta.

Kansalaisoikeudet. 109 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 4 tapauksessa ehdotti evättäviksi anomuksia⁶⁾, jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä. Ensiksi mainituista tapauksista 59 koski ent. Venäjän, 11 Ruotsin, 10 Viron, 6 Puolan, 4 Pohjois-Amerikan yhdysvaltain, 4 Saksan, 3 Tanskan, 2 Italian, 2 Latvian, 1 Itävallan, 1 Kanadan, 1 Kreikan, 1 Liettuan, 1 Neuvosto-Venäjän, 1 Norjan, 1 Sveitsin ja 1 Tsekkoslovakian kansalaisia.

Maito-, leipä- ja kukkakauppain aukioloaika kesällä. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, että maito-, leipä- ja kukkakaupat oli kesä-, heinä- ja elokuun aikana suljettava lauantaisin ja pyhäpäivänaattoina klo 17.

Oy. Alkoholiliike ab:n myymälän siirtäminen toiseen paikkaan. Vastauksena Oy. Alkoholiliike ab:n hallintoneuvoston asiasta tekemään tiedusteluun kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ ilmoittaa puoltavansa alkoholiliikkeen Etel. Hesperiankadun 26:ssa olevan väkijuomamyymälän siirtämistä pohjoisemmaksi, ei kuitenkaan Stenbäckinkadun pohjoispuolelle, samoin kuin

1) Kvsto 26 p. tammik. 11 §. — 2) S:n 21 p. jouluk. 18 §. — 3) S:n 21 p. jouluk. 18 §; vrt. tämän kert. s. 49 ja 74 — 4) Kvsto 21 p. jouluk. 25 §. — 5) S:n 7 p. jouluk. 7 §. — 6) S:n 12 p. tammik. 5 §, 26 p. tammik. 8 §, 16 p. helmik. 7 §, 9 p. maalisk. 4 §, 30 p. maalisk. 4 §, 27 p. huhtik. 11 §, 18 p. toukok. 6 §, 8 p. kesäk. 5 §, 22 p. kesäk. 5 §, 24 p. elok. 9 §, 14 p. syysk. 4 §, 26 p. lokak. 6 §, 9 p. marrask. 2 §, 23 p. marrask. 5 §, 7 p. jouluk. 5 § ja 21 p. jouluk. 6 §. — 7) S:n 27 p. huhtik. 32 §; vrt. myös kunnall. asetuskok. s. 37. — 8) Kvsto 27 p. huhtik. 12 §.